

Onderwerp **Nieuwe systematiek onderbouwing rioolheffing****Informatie**

Datum	19 september 2016	Overleg gepleegd met:
Behandelaar	Nynke de Vries - Rintjema	☐ Financieel adviseur AZ:
Zaaknummer	736522	☐ Personeelsconsulent AZ:
Portefeuillehouder	Wethouders Dolfing en Lohuis	☐ Medewerker bestuur en juridische zaken:
Besluitvormend orgaan	Gemeenteraad	☐ Communicatieadviseur:
		☐ Afdeling:
		☒ Naam medewerker: Adrie-Jan de Korte, Gerrit Bosch, Wiebe Oosterhof
		☐ Inspraak/adviesorgaan:

Aanleiding/voorgeschiedenis

De accountant heeft bij de controle van de jaarrekening 2015 onze systematiek met betrekking tot de baten en lasten riolering/rioolheffing ter discussie gesteld. Deze systematiek hanteerden we sinds 2008. Eén van de redenen is de onjuiste toepassing van de Notitie Riolering van de Commissie BBV (Besluit Begroting en Verantwoording gemeenten en provincies) uit november 2014. In de jaarrekening 2015 zijn daarom diverse correcties doorgevoerd, inclusief een herrekening van 2014. Nieuw in de jaarrekening 2015 was de instelling van een voorziening riolering.

Naast de Notitie Riolering is ook de Notitie Rente van de Commissie BBV aanleiding voor wijziging van de systematiek. De rentetoerekening aan de riolering moet op basis van een lager rentepercentage gaan plaatsvinden.

Deze twee punten zijn de reden om een gewijzigde financiële paragraaf inzake het watertakenplan Fluvius 2016-2021 aan te bieden. Het betreft hoofdstuk 5 paragraaf 5.2 en 5.3 en Bijlage 4 (Kostendekkingsplan) uit het door u vastgestelde Watertakenplan 2016-2021, specificatie Midden-Drenthe, vastgesteld in de vergadering van 25 februari 2016.

De begrote investeringen en exploitatiekosten uit het vastgestelde watertakenplan blijven ongewijzigd met onderhavig voorstel. De bestaande kostenonderbouwing rioolheffing is gebaseerd op het model van de VNG. Dit model blijven we gebruiken, maar wordt aangepast op:

- 1) doorberekende apparaatskosten
- 2) herziening kapitaallasten
- 3) spaarbedragen en systematiek voorziening

Voorstel

Toelichting voorstel

In het huidige Watertakenplan 2016-2021 is een jaarlijkse stijging voorzien van de rioolheffing van € 10, waarbij het tarief stijgt van € 238,50 in 2016 naar € 288,50 in 2021.

Met de nieuwe systematiek en uitgangspunten zoals in dit voorstel is opgenomen, is een stijging van het tarief niet langer noodzakelijk. We voorzien gedurende de planperiode een stabiel tarief van circa € 238,50.

Voorgesteld wordt om de volgende uitgangspunten op te nemen in paragraaf 5.2. van het watertakenplan:

Kostendekkenheid en toerekening kosten

1. De rioolheffing is 100% kostendekkend. Alle baten blijven binnen de rioolheffing.
2. Conform het Watertakenplan worden de volgende kosten toegerekend aan de rioolheffing:
 - * de kosten van straatvegen voor 50% (sinds 2011)
 - * de kosten van reinigen straatkolken voor 100% (sinds 2011)
 - * de toerekening van andere aanverwante activiteiten blijft gehandhaafd. Het betreft jaarlijkse vaste bedragen voor:
 - sloten binnen de bebouwde kom € 60.700 (sinds 2011)
 - sloten buiten de bebouwde kom € 20.000 (sinds 2013)
 - oninbaarheid € 11.500 (sinds 2011)
 - * kwijtschelding wordt als last in de exploitatie opgenomen. Dus niet als lagere baten (sinds 2011)
 - * de BTW op exploitatie en investeringen.
3. De lasten en de toerekening van uren voor heffing en invordering wordt per 2017 aangepast. Er wordt niet meer een vast bedrag van circa € 70.000 meegenomen in de kostenonderbouwing, maar een deel van de lasten (25%) en een deel van de uren van het team Belastingen (= 1.075 uren). Dit betreft werkzaamheden voor verwerken mutaties (300 uren), voor kwijtschelding (425 uren) en voor inning (350 uren).
4. Eerste aanleg in uitbreidingsplannen komt niet ten laste van riolering. De dekking voor deze lasten komt uit de grondexploitatie (conform bestaand beleid).

Investerings, rentelasten en spaarsystematiek

5. De Notitie Rente van de commissie BBV verplicht de aanpassing van het rentepercentage. In de begroting 2017 is dit rentepercentage 3,5%. Omdat in de oude systematiek een percentage van 5% werd gebruikt, heeft dit een voordelig effect op de lasten riolering. Dit voordeel wordt ingezet om te sparen voor investeringen die in de komende jaren gaan plaatsvinden.
6. Het spaarbedrag wordt op begrotingsbasis bepaald door de baten minus de lasten. Dit spaarbedrag wordt gestort in een nieuw te vormen voorziening. Conform BBV-voorschriften is dit een voorziening ex artikel 44, lid 1d BBV.
7. De aanwezige middelen in de voorziening riolering, zoals deze bij de jaarrekening 2015 is ingesteld ex artikel 44 lid 2 BBV, worden overgezet naar de nieuwe voorziening riolering artikel 44 lid 1d BBV. Het aanwezige saldo in de voorziening op 1 januari 2016 bedraagt € 1.107.360.

8. Jaarlijks, vanaf 2016, wordt een vast bedrag uit de voorziening in mindering gebracht op het te activeren bedrag: € 750.000. Als de gerealiseerde investeringen in een boekjaar lager zijn dan € 750.000 dan wordt dit lagere bedrag onttrokken.
9. Investerings in riolering, voor zover niet gedekt uit het spaarbedrag in de voorziening, worden geactiveerd en de kapitaallast wordt in de rioolheffing opgenomen.
10. De kapitaallasten van de investeringen worden berekend op basis van annuïteiten (50 jaar, rente-omslag 3,5 %)

Overige punten

11. Er is geen voorziening groot onderhoud. In de exploitatie wordt jaarlijks een bedrag geraamd voor groot onderhoud.
12. De systematiek inzake berekening tarief IBA (individuele behandeling afvalwater) en grootverbruik blijft ongewijzigd.
13. Bij de jaarrekening 2016 wordt – mits er een efficiency resultaat is – een bestemmingsreserve riolering ingesteld voor gerealiseerde efficiency (exploitatie) resultaten op riolering (= resultaatbestemming). Op begrotingsbasis is dit (nog) niet zichtbaar. Bij exploitatietekorten wordt het tekort in mindering gebracht op de aanwezige middelen in de nieuw te vormen bestemmingsreserve. Als deze reserve ontoereikend is, wordt het tekort onderdeel van het algemene rekeningresultaat.

In paragraaf 5.3 wordt de tekst inzake ontwikkeling tarief als volgt aangepast:

In het vastgestelde watertakenplan d.d. 25 februari 2016 is was de opzet om op termijn te komen tot een zogenaamd ideaalcomplex. Een ideaalcomplex wordt bereikt als de nieuwe investeringen gelijk zijn aan de afschrijving van de oude, bestaande investeringen. De boekwaarde en de kapitaallasten van investeringen in het riool blijft dan op lange termijn constant en daarmee kan ook het tarief constant blijven. Dit uitgangspunt heeft aan de basis gestaan van de nu voorliggende systematiek. Door middel van de introductie van spaarbedragen halen we als het ware de realisatie van het ideaalcomplex naar voren.

Uitgangspunt in het in februari vastgestelde watertakenplan was een stijging van € 10 per jaar naar een tarief van € 288,50 tot 2021. Met de nieuwe systematiek en uitgangspunten zoals hierboven verwoord is een stijging van het tarief niet langer noodzakelijk. We voorzien gedurende de planperiode een stabiel tarief van circa € 238,50. De definitieve vaststelling van het tarief is jaarlijks tijdens de behandeling van de begroting.

Alternatieven

De voorgestelde wijzigingen zijn noodzakelijk om gewijzigde wet- en regelgeving juist toe te passen. Er kan voor gekozen worden om het tarief jaarlijks mee te laten fluctueren met de uitgaven en niet te kiezen voor een spaarsystematiek. Dat zou betekenen dat het tarief in 2017 kan dalen om vervolgens in latere jaren weer te stijgen. Met de introductie van de spaarsystematiek kiezen we hier niet voor. Uitgangspunt is een stabiel beeld in de berekening van de lokale lasten.

Randvoorwaarden

Bij de keuze voor een nieuwe systematiek hebben we te maken met de volgende (financiële) kaders:

- Watertakenplan Fluvius 2016-2021, specificatie Midden-Drenthe (rbs. 25-02-2016)
- Financiële verordening 2015 (rbs. 10-12-2015)
- Notitie Riolering 2014 (november 2014, commissie BBV)
- Notitie Rente 2017 (juli 2016, commissie BBV)
- Handreiking kostentoerekening heffingen, rechten en tarieven 2014 (oktober 2014, Ministerie van Binnenlandse Zaken & Koninkrijksrelaties)

De nieuwe systematiek voor de onderbouwing van de rioolheffing moet verwerkt worden in de financiële verordening. Een voorstel voor aanpassing van deze verordening volgt later dit jaar.

Risico's

Als niet besloten wordt tot een nieuwe systematiek voor de onderbouwing van de rioolheffing voldoen we niet aan wet- en regelgeving. Bij de controle van de jaarrekening 2016 zal de accountant hier dan niet mee instemmen.

Financiële gevolgen

De specificatie Midden-Drenthe van het Watertakenplan Fluvius 2016-2021 wordt gewijzigd. Bijlage 4 uit deze specificatie wordt aangepast conform de nieuwe systematiek. Deze bijlage is apart bijgevoegd bij dit voorstel.

De financiële gevolgen worden in de begroting 2016 verwerkt.

Vooruitlopend op de vaststelling door de raad zijn alle aanpassingen in de conceptbegroting 2017 verwerkt.

Personele gevolgen

Dit voorstel heeft geen personele gevolgen.

Duurzaamheid

Niet van toepassing

Publicatieniveau

Dit voorstel is openbaar.

Overig

Accountant

De voorgestelde aanpassing van de onderbouwing van de rioolheffing heeft de instemming van de accountant.

WFO

De Werkgroep financieel overleg zal de financieel technische onderdelen uit dit voorstel bespreken in de vergadering van 10 oktober 2016.

Relatie met overige lokale lasten

Het is van belang om de ontwikkeling van de totale lokale lasten in zijn geheel te beschouwen. Dat wordt hieronder zichtbaar gemaakt.

Soort belasting	Tariefsvoorstel 2017	Toelichting
Onroerende Zaakbelasting	Indexering met 1,1 %	Betreft inflatiecorrectie
Rioolheffing	Ongewijzigd op het niveau van 2016: € 238,50 per aansluiting	Zie toelichting hierboven
Afvalstoffenheffing	Daling met € 10 per huishouden t.o.v. 2016: -1 pers. huishouden van € 170 naar € 160 -2 pers. huishouden van € 192 naar € 182 -3 of meer van € 215 naar € 205	Daling als gevolg van gunstige aanbesteding.

Een uitgebreide uiteenzetting van de lokale lasten is opgenomen in de paragraaf lokale heffingen van de begroting 2017.

Vervolgprocedure/communicatie

De financiële gevolgen worden verwerkt in de begroting 2016 (begrotingswijziging).

De raad ontvangt eind 2016 een voorstel voor aanpassing van de financiële verordening. Hierin worden, naast de wijzigingen met betrekking tot de nieuwe systematiek voor onderbouwing rioolheffing, meerdere aanpassingen verwerkt.

Bijlagen

- Aangepaste paragrafen 5.2 en 5.3 en bijlage 4 Watertakenplan 2016-2021